

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«30» серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародні відносини та світова політика

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма	«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023/2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 р., протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Тетяна Алексєєва, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«28» серпня 2023 року, протокол № 1

В. о. завідувача кафедри _____ — Дмитро МИКОЛЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

 _____
(підпис) Дмитро МИКОЛЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

 _____
(підпис) Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» підготовки бакалаврів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою дисципліни є: формування у здобувачів наукових знань щодо виникнення і розвитку сучасної системи міжнародних відносин, сутності світової політики, особливостей зовнішньої політики держав світу.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті

- формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав

СК17. Здатність визначати особливості, характер та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати міжнародні комунікації між ними.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-
Семестр	
6-й	-
Лекції	
26 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
26 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	

38 год.	-
Індивідуальні завдання (курсова робота)	
12 год. (за рахунок самостійної роботи)	

1.6. Заплановані результати навчання:

PH01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

PH02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

PH16. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

PH19. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 1. Міжнародні відносини та світова політика як навчальна дисципліна і об'єкт наукового аналізу

Предмет, мета і основні поняття навчального курсу. Структура, завдання та функції дисципліни. Поняття «міжнародні відносини» та «світова політика». Наукова природа, зміст та концептуально-теоретичні засади дослідження міжнародних відносин та світової політики. Класифікація дефініцій. Характерні особливості розвитку сучасних міжнародних відносин. Проблеми розвитку світової політики. Сучасний стан розвитку міжнародних відносин та світової політики.

Перспективи розвитку системи міжнародних відносин та світової політики. Глобальне прогнозування міжнародних політичних процесів. Визначення конфігурації сучасної міжнародної системи. Основні концепції майбутнього світового порядку.

Тема 2. Учасники міжнародних відносин

Сутність і зміст поняття «учасник міжнародних відносин». Найважливіші ознаки учасника міжнародних відносин. Типи учасників: особи, суспільні групи, держави, міжнародні організації. Суб'єкти міжнародних відносин. Типологія та функціональні особливості суб'єктів міжнародних відносин. Держави як учасниці міжнародних відносин. Поняття «міжнародні організації», «транснаціональні корпорації».

Сутність і класифікація інтересів учасників міжнародних відносин. Онтологія цілей, мотивів, інтересів акторів міжнародних відносин. Суспільні інтереси, інтереси нації і держави: зміст, структура, співвідношення. Основні засоби досягнень цілей на міжнародній арені, їх характеристика. Встановлення співвідношення між цілями і засобами в міжнародних відносинах.

Тема 3. Види і форми міжнародних відносин

Видова структура міжнародних відносин. Моделі видової структури міжнародних відносин. Поняття “зовнішня політика”, “зовнішньополітичні відносини”. Типи зовнішньої політики держави. Доктринальні основи зовнішньої політики. Дилема безпеки. Стратегії

зовнішньополітичної діяльності. Засоби здійснення політики в міжнародному середовищі. Поняття “дипломатичні відносини”. Зміст і функції дипломатії. Форми дипломатичної діяльності: спеціальні місії, постійні представництва, конференції.

Поняття “міжнародні економічні відносини”. Особливості суб’єктності в міжнародних економічних відносинах. Типи міжнародних економічних відносин: виробнича кооперація, торгівля, валютно-фінансові операції. Форми міжнародних відносин: двостороння (білатеральна), багатостороння (полілатеральна) і колективна.

Тема 4. Міжнародні системи і світова політика

Поняття «міжнародна система». Співвідношення понять «міжнародні відносини» та «світова політика». Світова політика як система відносин між державами та групами держав. Міжнародна система як характер взаємодії між основними учасниками міжнародних відносин. Історичний розвиток міжнародних систем.

Основні характеристики Вестфальської, Віденської, Версальсько-Вашингтонської міжнародних систем. Розстановка сил на міжнародній арені після закінчення першої світової війни. Паризька мирна конференція та її рішення. Ялтинсько-Потсдамська міжнародна система. Створення Організації Об’єднаних націй (ООН), порівняння ООН та Ліги Націй.

Тема 5. Сучасні тенденції міжнародних відносин і світової політики

Природа міжнародних відносин та світової політики. Інтеграційні процеси в сучасному світі і їх вплив на світовий політичний процес. Політична інтеграція як створення єдиного політичного співтовариства на основі союзу двох- або декількох держав.

Розвиток європейської економічної інтеграції в 1970-х-початку 1980-х років ХХ ст. Організація європейського економічного співробітництва (ОЄЕС). «План Шумана». Римський договір 1957 р., створення Європейського співтовариства з атомної енергії (Євратом) та Європейського економічного співтовариства (ЄЕС). Декларація про Європейський Союз. Суть і головна тенденція політичної інтеграції. Політична дезінтеграція та її наслідки для світової політики.

Тема 6. Міжнародні політичні відносини

Політичні аспекти міжнародних відносин. Глобальна конструкція світової політичної системи: реальність і тенденції розвитку. Політичні відносини між країнами, їх геополітична диференціація та ієрархія. Міжнародні політичні відносини в загальній системі міжнародних зв’язків: структура, механізми формування і тенденції розвитку.

Функціонування глобальних, континентальних і регіональних політичних зв’язків: способи, форми, вектори. Зовнішньополітичні стратегії держав сучасного світу. Міжнародні організації як суб’єкти міжнародних політичних відносин: міжурядові та неурядові. Роль глобальних економічних і соціальних організацій у світовому політичному процесі.

Тема 7. Міжнародні відносини в сфері інформації

Інформаційні технології в системі міжнародних відносин. Поняття “світовий інформаційний простір”. Інформаційна політика міжнародних організацій. Міжнародні неурядові та спеціалізовані організації в галузі інформації та комунікації. Європейська інформаційна політика. Міжнародна інформація та зовнішня політика. Міжнародні інформаційні відносини на міжурядовому, неурядовому та міжособистісному рівнях.

Інформаційний продукт та інформаційні послуги в контексті міжнародних відносин. Світовий інформаційний ринок. Поняття та сутність інформаційної безпеки країни. Міжнародна інформація як важлива складова міжнародних відносин.

РОЗДІЛ 2. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ

МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 8. Країни Європи в системі сучасних міжнародних відносин

Геополітичні зміни у Європі на початку 90-х рр. XX ст. Наслідки розпаду СРСР для Європи. Особливості трансформації політичної та економічної систем країн ЦСЄ у 90-х рр. XX ст. Нова роль країн ЦСЄ у Європі. Розпад Чехословаччини та СФРЮ. Створення нових незалежних держав.

Трансформація Європейського Співтовариства у Європейський Союз. Маастрихтський Договір про Європейський Союз (1992 р.), як крок до подальшої економічної і політичної інтеграції. Амстердамський договір 1997 р. та його міжнародне значення. Ніццький договір 2000 р. Розширення ЄС у 2004 р. Політика сусідства ЄС. Середземноморський діалог та Східне партнерство. Розширення ЄС у 2007 і 2013 р. Лісабонський договір 2007 р. та перетворення ЄС у міжнародну регіональну організацію. Подальше розширення ЄС в умовах глобалізації.

Тема 9. Регіональні проблеми країн Близького і Середнього Сходу

Геополітична ситуація на Близькому Сході на рубежі XX-XXI ст. Боротьба за регіональне лідерство. Основні центри сили. Особливості інтеграційних процесів у регіоні. Ліга арабських держав. Рада держав Перської затоки. Ісламська конференція. Участь країн регіону в ОПЕК.

Близький Схід – конфліктогенний регіон. Ізраїльсько-палестинський конфлікт. Проблеми автономії і державотворення на арабській території Палестини. Діяльність організацій “Хамас” і “Хезболла”. Громадянська війна в Сирії. Протистояння сунітів і шіїтів. Іракська криза 2003 р. Діяльність “Ісламської держави” в Сирії та Іраку. Проблеми курдів. Ядерна програма Ірану. Ісламський екстремізм. Діяльність “Аль-Каїди”.

Тема 10. Світова політика країн Південно-Східної та Північно-Східної Азії

Геополітична ситуація в регіоні. Роль країн регіону в системі сучасних міжнародних відносин. Формування системи регіональної безпеки. Участь країн регіону в інтеграційних процесах. АСЕАН як основне інтеграційне об'єднання країн Південно-Східної Азії. Інтереси провідних держав світу в країнах АСЕАН. Регіональні та субрегіональні конфлікти. Інтереси країн регіону в суперечностях у Південно-Китайському морі.

Становлення азіатсько-тихоокеанської спільноти – нового центру економічної могутності і політичного впливу в світі. Зменшення значення євроцентризму. Японо-американський інтеграційний комплекс, його суперечливість. Зовнішньоекономічна стратегія Японії та її особливості: конституційний пацифізм і “економічна дипломатія”. Нова військова доктрина Японії. Суперечності Росії та Японії за Курильські острови. Суперечності Японії та Китаю.

Еволюція зовнішньої політики Китаю на рубежі XX-XXI ст. Значення принципу “дві системи □ одна держава” для завершення деколонізації територій Китаю і для вирішення проблеми Тайваню.

Ядерна програма Північної Кореї. Реакція світового співтовариства на дії Північної Кореї. Роль Південної Кореї в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

Тема 11. Сучасні тенденції світової політики країн Північної та Латинської Америки

США як провідна держава світу та геополітичний лідер Північної Америки. Відносини США з Канадою і Мексикою. Відносини США з країнами Латинської Америки.

Національні інтереси США в різних регіонах світу. Утворення і діяльність Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА).

Геополітична ситуація в Латинській Америці. Основні центри сили. Особливості розвитку латиноамериканської системи міжнародних відносин на початку XXI ст. Інтеграційні процеси в регіоні. МЕРКОСУР як основне інтеграційне об'єднання регіону. Субрегіональні організації в Латинській Америці.

Стан територіальних проблем у відносинах між латиноамериканськими країнами. Збройна боротьба в Латинській Америці (Перу, Колумбія, Венесуела тощо). Наркобізнес і США. Роль Куби в Латинській Америці. Куба і США.

Тема 12. Україна в системі сучасних міжнародних відносин

Україна як суб'єкт міжнародних відносин. Геополітичні інтереси України. Участь України в міжнародних організаціях. Українська діаспора в зовнішній політиці України. Гео економічні інтереси України в світі. Територіальні проблеми з сусідніми державами та шляхи їх вирішення.

Європейський вектор зовнішньої політики України. Міжнародно-правова база та механізм співробітництва України та ЄС. Угода про політичну асоціацію та економічну інтеграцію. Лібералізація візового режиму України з країнами ЄС. Участь України у Східному партнерстві. Проблеми та перспективи вступу України до ЄС. Проблеми забезпечення національної безпеки України. Особливе партнерство з НАТО □ "Партнерство заради миру". Проблеми та перспективи вступу України до НАТО.

Проблеми відносин з росією: шляхи вирішення. Співпраця України з країнами СНД. Національні інтереси України в Азії, Африці та Латинській Америці.

Міжнародно-правова база та механізм співробітництва України та ЄС. Відносини України з країнами Західної Європи. Ключові інтереси України щодо країн Західної Європи.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	У тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р		л	п	сем	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Основні тенденції розвитку сучасних міжнародні відносини та світової політики												
Тема 1. Міжнародні відносини та світова політика як навчальна дисципліна і об'єкт наукового аналізу	6	2		2		2						
Тема 2. Учасники міжнародних відносин	6	2		2		2						
Тема 3. Види і форми міжнародних відносин	6	2		2		2						
Тема 4. Міжнародні системи і світова політика	6	2		2		2						

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	У тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р		л	п	сем	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 5. Сучасні тенденції міжнародних відносин і світової політики	6	2		2		2						
Тема 6. Міжнародні політичні відносини	6	2		2		2						
Тема 7. Міжнародні відносини в сфері інформації	6	2		2		2						
Разом за розділом 1	42	14		14		14						
Розділ 2. Регіональні особливості розвитку сучасних міжнародних відносин та світової політики												
Тема 8. Країни Європи в системі сучасних міжнародних відносин	6	2		2		2						
Тема 9. Регіональні проблеми країн Близького і Середнього Сходу	6	2		2		2						
Тема 10. Світова політика країн Південно-Східної та Північно-Східної Азії	6	2		2		2						
Тема 11. Сучасні тенденції світової політики країн Північної та Латинської Америки	6	2		2		2						
Тема 12. Україна в системі сучасних міжнародних відносин	12	4		4		4						
Разом за розділом 2	36	12		12		12						
Курсова робота	12					12						
Усього годин	90	26		26		38						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Міжнародні відносини та світова політика як навчальна дисципліна і об'єкт наукового аналізу	2
2	Тема 2. Учасники міжнародних відносин	2
3	Тема 3. Види і форми міжнародних відносин	2
4	Тема 4. Міжнародні системи і світова політика	2

5	Тема 5. Сучасні тенденції міжнародних відносин і світової політики	2
6	Тема 6. Міжнародні політичні відносини	2
7	Тема 7. Міжнародні відносини в сфері інформації	2
8	Тема 8. Країни Європи в системі сучасних міжнародних відносин	2
9	Тема 9. Регіональні проблеми країн Близького і Середнього Сходу	2
10	Тема 10. Світова політика країн Південно-Східної та Північно-Східної Азії	2
11	Тема 11. Сучасні тенденції світової політики країн Північної та Латинської Америки	2
12	Тема 12. Україна в системі сучасних міжнародних відносин	4
	Разом	26

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Міжнародні відносини та світова політика як навчальна дисципліна і об'єкт наукового аналізу</p> <p><i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити та поглибити знання та бути готовими відповідати на усні запитання до семінарського заняття; підготувати доповіді на вибрану тему та зробити презентацію, підготуватись до тестування.</p> <p>Опрацювати наступну літературу:</p> <p>1. Алексеева Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 1. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1</p> <p>2. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017.156 с.</p> <p>3. Міжнародні відносини та світова політика : підручник / кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський; за ред. В. А. Манжоли. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. 863 с.</p>	2
2	<p>Тема 2. Учасники міжнародних відносин</p> <p><i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу, Internet-ресурсів, вивчити питання теми. Підготуватись до семінарського заняття. Зробити презентацію. Підготуватись до тестування. Самостійний розгляд питання щодо цілей, інтересів й засобів учасників міжнародних відносин</p> <p>Опрацювати наступну літературу:</p> <p>1. Алексеева Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 2. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1</p> <p>2. Алексеева Т. І., Гончарук К. О. Міжнародні відносини між країнами Люблінського трикутника – новий формат співпраці крізь призму історичного минулого. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. Випуск № 2 (119). 2021. С. 11-14. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/2_2021/4.pdf.</p> <p>3. Основи теорії міжнародних відносин. Словник: Навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 340 с.</p>	2

	4. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. Х.: Право, 2016. 540 с.	
3	<p>Тема 3. Види і форми міжнародних відносин</p> <p><i>Завдання:</i> Ознайомитись з лекційним матеріалом, навчальною літературою, періодичними виданнями. Підготуватись до семінарського заняття. Підготувати доповіді на вибрану тему. Зробити презентацію. Підготуватись до тестування.</p> <p>Опрацювати наступну літературу:</p> <p>1. Алексеева Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 3. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1</p> <p>2. Закон України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. Ст. 527.</p> <p>Алексеева Т. І. Загрози та пріоритети впливу глобалізаційних процесів на фінансовий стан України: колективна монографія / за наук. ред. к.е.н., проф. Квасній Л. Г., к.е.н., доц. Татомир І. Л. Трускавець : Посвіт, 2020. С. 295-304. URL: https://mauptruskavets.in.ua/vydannya-institutu/monografiyi/osoblyvosti-sotsialno-ekonomichnogo-postupunatsionalnoyi-ekonomiky-v-umovah-informatsijno-tehnologichnyh-vyklykiv/</p>	2
4	<p>Тема 4. Міжнародні системи і світова політика</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомитись з різними базами даними, в тому числі офіційною статистикою для збору даних. Опрацювати лекційний матеріал, навчальну літературу, провести аналіз періодичних видань. Підготуватись до семінарського заняття. Зробити презентацію. Підготуватись до тестування.</p> <p>Опрацювати наступну літературу:</p> <p>1. Алексеева Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 4. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1</p> <p>2. Міжнародні відносини та світова політика : Навчально-методичний комплекс дисципліни для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» спеціалізації «Міжнародні відносини та регіональні студії»/ «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»; укладачі: Лиман С. І., Шамраєва В. М. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 47 с.</p> <p>3. Gray C. S. War, peace and international relations: an introduction to strategic history. N.Y.: Routledge, 2007. 306 p.</p> <p>4. Wilkinson P. International Relations: A Very Short Introduction. Oxford University Press, 2007. 144 p.</p>	2
5	<p>Тема 5. Сучасні тенденції міжнародних відносин і світової політики</p> <p><i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу, Internet-ресурсів, вивчити питання теми. Підготуватись до семінарського заняття. Зробити доповідь та презентацію. Підготуватись до тестування.</p> <p>Опрацювати наступну літературу:</p> <p>1. Алексеева Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 5. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1</p> <p>2. Алексеева Т. І. Еволюція міграційних процесів крізь призму теорії міжнародних відносин. <i>Науковий вісник Ужгородського національного</i></p>	2

	<p>університету. 2019. Вип. 24. Ч. 1. С. 10-13. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/25407</p> <p>3. Міжнародні відносини та світова політика : підручник / кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський; за ред. В. А. Манжоли. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. 863 с.</p>	
6	<p>Тема 6. Міжнародні політичні відносини</p> <p><i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити та поглибити знання та бути готовими відповідати на усні запитання до семінарського заняття; підготувати доповіді на вибрану тему та зробити презентацію. Підготуватись до тестування.</p> <p>Опрацювати наступну літературу:</p> <p>1. Алексеева Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 6. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1</p> <p>2. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки): Навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с.</p> <p>3. Алексієвець М. Зовнішня політика України: від багатовекторності до безальтернативності. Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини. Вип. 17: присвячено 25-ій річниці Незалежності України. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. С. 34–49.</p>	2
7	<p>Тема 7. Міжнародні відносини в сфері інформації</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомитись з різними базами даними, в тому числі офіційною статистикою. Опрацювати лекційний матеріал, навчальну літературу, провести аналіз періодичних видань. Підготуватись до семінарського заняття. Зробити презентацію. Підготуватись до тестування.</p> <p>Опрацювати наступну літературу:</p> <p>1. Алексеева Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 7. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1</p> <p>2. Міжнародна інформація: терміни і коментарі: навч. посіб. / Є. А. Макаренко [та ін.]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К: Центр вільної преси, 2016. 518 с.</p> <p>3. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.</p>	2
8	<p>Тема 8. Країни Європи в системі сучасних міжнародних відносин</p> <p><i>Завдання:</i> За допомогою лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та Internet-ресурсів вивчити питання теми. Підготуватись до виступу на семінарському занятті, зробити презентацію. Підготуватись до тестування.</p> <p>Опрацювати наступну літературу:</p> <p>1. Алексеева Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 8. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1</p> <p>2. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки): Навч. посіб. К.:Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с.</p>	2

	3 Павлюк В. В. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1918-1945) : підручник для студентів. Львів: ЛА «Піраміда», 2010. 284 с.	
9	<p>Тема 9. Регіональні проблеми країн Близького і Середнього Сходу <i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити та поглибити знання та бути готовими відповідати на усні запитання до семінарського заняття; підготувати доповіді на вибрану тему та зробити презентацію, підготуватись до тестування. Написання курсової роботи за заданою проблематикою. Опрацювати наступну літературу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алексєєва Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 9. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1 2. Примаков Е.М. Близький Схід на сцені і за лаштунками: Навч. посіб. Київ: Право, 2016. 340 с 3. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.): Навч. посіб. Київ: «Либідь», 2010. 	2
10	<p>Тема 10. Світова політика країн Південно-Східної та Північно-Східної Азії <i>Завдання:</i> ознайомитись з різними базами даними, в тому числі офіційною статистикою. Опрацювати лекційний матеріал, навчальну літературу, провести аналіз періодичних видань. Підготуватись до семінарського заняття. Зробити презентацію. Підготуватись до тестування. Написання курсової роботи на задану проблематику. Опрацювати наступну літературу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алексєєва Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 10. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1 2. Шергін С.О. Південно-Східна Азія та країни-члени АСЕАН у контексті національних інтересів України / С.О. Шергін // Геополітичні трансформації в Євразії: погляди з Києва і Сеула: [монографія]. К.: Демід, 2008. 400 с. 3. Асоціація держав Південно-Східної Азії. URL: http://www.asean.org/ 	2
11	<p>Тема 11. Сучасні тенденції світової політики країн Північної та Латинської Америки <i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу, Internet-ресурсів, вивчити питання теми. Підготуватись до семінарського заняття. Зробити доповідь та презентацію. Підготуватись до тестування. Закінчити написання курсової роботи. Опрацювати наступну літературу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алексєєва Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 11. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1 2. Киридон А. М., Аладіна О., Гусейнова О. Латинська Америка в сучасному світі: основні тенденції розвитку. К.: Науковий вісник НАУ Т.1. № 1 (2010) С. 142-148. 3. Іржавська А.П., Терещенко Т.В. Актуальні аспекти історії країн Латинської Америки (XVII – початок XXI ст.) : навчально-методичний посібник / А. П. Іржавська, Т. В. Терещенко. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2015. 140 с. 	2

	<p>4. Манаєнко І., Бурий Є, Іванова Д. США та Канада: тенденції економічного розвитку і партнерства. Економіка та суспільство. № 26. 2021. С.</p> <p>5. Артемчук Д.В., Конопка Н.О. Співробітництво США та Канади в сфері безпеки і оборони на сучасному етапі. Наукові записки студентів та аспірантів. Серія «Міжнародні відносини». 2020. № 5. С. 278–287. URL: https://eprints.oa.edu.ua/8291/1/32.pdf</p>	
12	<p>Тема 12. Україна в системі сучасних міжнародних відносин Завдання: За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити та поглибити знання та бути готовими відповідати на усні запитання до семінарського заняття; підготувати доповіді на вибрану тему та зробити презентацію, підготуватись до тестування. Захист курсової роботи за заданою проблематикою Опрацювати наступну літературу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алексєєва Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». Тема 12. URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1 2. Закон України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. Ст. 527. 3. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с. 4. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець та ін.]. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. 240 с. 5. Кучик О. С. Зовнішня політика України: навчальний посібник. К.: Знання, 2010. 334 с. 	4
	Курсова робота	12
	Разом	38

6. Індивідуальні завдання (курслова робота)

При написанні курсової роботи з дисципліни: «Міжнародні відносини та світова політика» обов'язково треба скласти план, який включає: вступ, розділ 1, розділ 2, висновки та список використаних джерел. У вступі необхідно прописати актуальність дослідження, предмет, об'єкт, мету, завдання, методи дослідження, охарактеризувати основні джерела і літературу. Курсова робота повинна мати 2 розділи, з яких перший – теоретичний (повинен включати два підпункти і назву як розділу так і підрозділів); другий – аналітичний (повинен мати три підпункти і включати назву як розділу так і назву підрозділів). У тексті курсовій роботі обов'язково треба проставити посилання на літературні джерела, які наведено у списку використаних джерел. Посилання по тексту треба ставити у квадратних дужках, наприклад [6, с. 25], що означає 6 літературне джерело, сторінка 25. При використанні Інтернет-джерел посилання треба ставити тільки на літературне джерело, без сторінок, наприклад [8].

Робота повинна мати висновки, в яких викладають найбільш важливі результати, одержані в роботі. У першому пункті висновків коротко оцінюють стан вивчення проблеми (задачі). Далі викладаються результати дослідження, які базуються на висновках до кожного розділу. Найзручніше формулювати висновки у відповідності з поставленими у вступі завданнями. У висновках необхідно наголосити на ефективності запропонованих у курсовій роботі ідей, викласти рекомендації щодо їх використання.

Вимоги до змісту та структури курсової роботи

Кожна робота повинна містити:

1. Титульна сторінка (1 стор.).
2. Зміст (1 стор.).
3. Вступ (прописуються: предмет, об'єкт, мета, завдання, методи дослідження) (1 стор.).
4. Основна частина (містить 1, 2 розділи і підпункти до них). (15 стор.)
5. Висновки (1 стор.).
6. Список використаних джерел (не менше 10) (1 стор.).

Загальний обсяг роботи – 20 сторінок. Текст курсової роботи набирається на комп'ютері через 1,5 інтервалу на стандартних аркушах формату А4 (210*297 мм). Поля: з лівого боку – 30 мм, з правого –15 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Абзацний відступ повинен бути скрізь однаковий – 1,25 см. Друкування тексту проводиться на одній стороні аркушу. Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пт. Сторінки роботи повинні бути пронумеровані, нумерація наскрізна. Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами (номер сторінки проставлять в правому верхньому куті аркуша).

Титульний аркуш – перша сторінка курсової роботи. Його включають до загальної нумерації сторінок, проте не нумерують. Кожен розділ слід починати з нової сторінки, відстань між підрозділами, між заголовком і текстом має становити 1 рядок. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів, рисунків, таблиць подається арабськими цифрами, додатків – великими українськими літерами.

У курсовій роботі студент повинен **показати**:

- знання і правильне розуміння закономірностей та процесів розвитку міжнародних відносин та світової політики ХХ – початку ХХІ ст.;
- вміння працювати з інформаційними джерелами, користуватись законодавчим та аналітичним матеріалом, викладати свою точку зору на проблемні питання та робити обґрунтовані висновки;
- здатність використовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та узагальнення матеріалу, застосовувати сучасну методика дослідження з використанням таблиць, графіків, схем, діаграм.

У курсовій роботі здобувач повинен глибоко і всебічно розкрити зміст обраної теми, показати розуміння процесів у системі міжнародних відносин, закономірностей визначення зовнішньополітичних доктрин окремих держав та практичної реалізації зовнішньої політики. Особливу увагу слід приділити дискусійним питанням теорії і практики міжнародних відносин. Якщо в літературі відсутня єдина точка зору з питань, які досліджуються, слід навести думки кількох авторів, дати їх критичну оцінку та висловити свої міркування з даних питань. Це допоможе більш глибокому засвоєнню матеріалу.

Тематика курсових робіт наведено нижче.

Тематика курсових робіт з дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»

1. Співробітництво України з країнами Південно-Східної Європи в сучасних геополітичних реаліях.
2. Екологічна ситуація в Європі та її вплив на міжнародні відносини.
3. Зовнішньополітичні пріоритети України на сучасному етапі.
4. Міжнародний тероризм і проблеми глобальної безпеки у сучасному світі.
5. Політика України щодо азійських країн.
6. Політика України щодо африканських країн.
7. Співробітництво України з країнами Латинської Америки.
8. Американський напрям в українській зовнішній політиці.
9. Україно-німецькі відносини на сучасному етапі.
10. Роль КНР в Центральній-Східній Європі.
11. Роль Великобританії у процесі формування Спільної зовнішньої та безпекової політики.
12. Ліга Арабських Держав – історія створення, завдання та роль в міжнародних

відносинах.

13. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин: створення, характерні риси й особливості.
14. ЄС та США у зовнішній політиці України на сучасному етапі: безпековий вимір.
15. Глобалізація та проблема національної ідентичності.
16. Дипломатія та війна, як основні засоби зовнішньої політики.
17. Національна безпека України у контексті сучасної політики НАТО.
18. Політика США на Близькому Сході та в Центральній Азії.
19. Політичні процеси в Україні в постбіполярний період через призму американських досліджень.
20. Інформаційна складова в рамках гібридної війни РФ проти України.
21. Особливості відносин НАТО та російської федерації в контексті анексії Криму та конфлікту на Донбасі
22. Вплив україно-російського конфлікту на середовище системи міжнародних відносин.
23. Нові міжнародні загрози і можливість їх розвитку у XXI ст.
24. Проблема збільшення кількості ядерних держав як чинник дестабілізації сучасної системи міжнародних відносин.
25. Особливості сучасних інтеграційних процесів в Латинській Америці.
26. Україна в зовнішній політиці ЄС на сучасному етапі.
27. ЄС як актор світової політики: минуле та сьогодення.
28. Європейська інтеграція України: успіхи та проблеми.
29. Терористичні акти 11 вересня 2001 р. у США та їх вплив на міжнародні відносини початку XXI ст.
30. Зовнішня політика адміністрації Д. Трампа ("багатофакторний підхід" у вирішенні міжнародних проблем у теорії й на практиці).
31. Європейська та євразійська інтеграція у зовнішній політиці України.
32. Євроінтеграційна політика урядів України у 2005-2011 рр.: порівняльний аспект.
33. Проблеми забезпечення інформаційної безпеки України.
34. Становлення зовнішньої політики України: концептуальні та інституційні чинники.
35. Трансформація зовнішньої політики США (80-ті рр. XX ст. - початок XXI ст.).
36. Північноамериканська зона вільної торгівлі: створення, структура, діяльність.
37. Тероризм як глобальна проблема сучасного світу.
38. Регіональні геостратегії України.
39. Арабський світ у сучасних міжнародних відносинах.
40. Тенденції і перспективи регіоналізації в СНД.
41. Зовнішньополітичні концепції провідних азіатських країн (Індія, Пакистан, Іран, Туреччина) (окремо або загалом)
42. Азіатсько-Тихоокеанський регіон: інтеграція і суперництво в нових геополітичних умовах.
43. "Економізація" зовнішньої політики України: стан, проблеми і перспективи.
44. Роль і місце Японії в сучасних міжнародних відносинах.
45. Місце і роль антитерористичної боротьби в сучасних міжнародних відносинах.
46. Роль економічної дипломатії в міжнародних економічних відносинах.
47. Міжнародні організації як важливий актор світової політики.
48. Формування та реалізація зовнішньої політики Грузії.
49. Формування та реалізація зовнішньої політики Бразилії.
50. Формування та реалізація зовнішньої політики Саудівської Аравії.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП представлено у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Міжнародні відносини та світова політика»

Шифр ПРН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН01	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин	Лекція-візуалізація, збір матеріалів про політику держав та участь у міжнародних відносинах між країнами, світову політику в різних регіонах. Критичний аналіз інформації, підготовка презентацій за результатами виступів на семінарських заняттях	Робота здобувачів оцінюється на семінарських заняттях, при проведенні онлайн-тестування та за результатами складання екзамену
РН02	Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів	Лекція-візуалізація, під час виступів на семінарських заняттях здобувачі вчаться розуміти причини виникнення конфліктів, особливості забезпечення міжнародної безпеки на глобальному, регіональному та національному рівнях. Знання закріплюються під час дискусій	Робота здобувачів оцінюється на семінарських заняттях, при проведенні онлайн-тестування та за результатами складання екзамену
РН16	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей,	Лекція-візуалізація, критичний аналіз інформаційних матеріалів, виступи на семінарських заняттях з презентацією. Здобувачі шукають інформацію та самостійно проводять аналіз зовнішньої	Робота здобувачів оцінюється за результатами онлайн-тестування, усних відповідей на семінарських заняттях та за результатами складання екзамену

	готувати інформаційні та аналітичні матеріали	політики країн світу	
PH19	Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо	Лекція-візуалізація, робота з міжнародними нормативними документами, виступи на семінарських заняттях, де здобувачі вчаться збирати, систематизувати і аналізувати інформацію під час підготовки презентацій	Робота здобувачів оцінюється на семінарських заняттях, при проведенні онлайн-тестування та за результатами складання екзамену

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» застосовуються наступні методи контролю: усний та тестування. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування здобувачів під час виступів з презентацією на семінарських заняттях та тестування.

Семестровий **підсумковий контроль** проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- усні відповіді на семінарських заняттях з презентацією;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій.

При вивченні тем дисципліни проводиться поточний контроль. Схема нарахування балів, які може отримати ЗВО при поточному контролі показано нижче.

9. Схема нарахування балів

Поточне оцінювання роботи здобувачів на семінарських заняттях, в ході тестування та за результатами виконання індивідуального завдання (курсової роботи)				Екзамен (тестування)	Сума	
Поточне оцінювання роботи здобувачів на семінарських заняттях, тестування			Індивідуальне завдання			Разом
T1-T4	T5-T8	T9-T12	Курсова робота	60	40	100
16	16	16	12			

T1, T2 ... T12 – теми семінарських занять.

Поточний контроль – 60 балів, з них:

48 балів – поточний контроль, який включає:

- 24 бали (max) – активна робота на семінарських заняттях (12 занять x 2 бали за виступ на кожному семінарському занятті);
- 24 бали (max) – тестування (12 тем x 2 бали за правильну відповідь на тести однієї теми);

12 балів – виконання курсової роботи.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

В ході вивчення дисципліни здобувач може отримати додаткові бали за участь у наукових конференціях (написання тез – 3 бали; написання тез та виступ на конференції – 5 балів), підготовки наукових публікацій (написання та публікація статті у фаховому журналі) оцінюється в 10 балів.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Усний виступ з презентацією	Критерії оцінювання
2	виставляється здобувачу, який при усному виступі з презентацією, яка виконана відповідно вимогам, продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу; показав уміння грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання; дав ґрунтовну відповідь на запитання
1,75	виставляється здобувачу, який при усному виступі з презентацією, яка виконана відповідно вимогам, продемонстрував глибоке знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок; дав ґрунтовну відповідь на запитання

1,5	виставляється здобувачу, який при усному виступі з презентацією, виконаною відповідно вимогам в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але припустився окремих помилок та не може дати ґрунтовної відповіді на запитання
1,25	виставляється здобувачу, який не досконало володіє навчальним матеріалом і викладає його основний зміст нелогічно під час усних виступів, без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; не зробив презентацію відповідно вимогам, не може дати ґрунтовної відповіді на запитання
1	виставляється здобувачу, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності; презентація не відповідає вимогам, не дає відповіді на запитання
0.5	Виставляється здобувачу, який не може самостійно висвітлити тему, сформулювати питання; висловлення характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; презентація не відповідає вимогам. ЗВО не може назвати жодної наукової теорії, висновок не відповідає запропонованій темі. Відповіді на запитання не надаються

Критерії оцінювання курсової роботи

Захист курсової роботи	Критерії оцінювання
12-10	виставляється здобувачу, який повністю розкрив тему курсової роботи, зробив презентацію, яка виконана відповідно вимогам; належним чином прописано вступ, показав знання основної і додаткової літератури, уміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією; дав ґрунтовну відповідь на запитання
9-7	виставляється здобувачу, який при усному виступі з презентацією, яка виконана відповідно вимогам, продемонстрував глибоке знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, показав знання основної і додаткової літератури, уміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, але припустився окремих несуттєвих помилок; дав ґрунтовну відповідь на запитання
6-4	виставляється здобувачу, який при усному виступі з презентацією, виконаною відповідно вимогам в цілому володіє навчальним матеріалом, достатньо повне розкрив тему курсової роботи, продемонстрував уміння логічно структурувати матеріал, робити аргументовані висновки, аналізувати факти. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок, не повністю розкрив окремі аспекти теми або зробив не зовсім повні висновки, неповною є відповідь на запитання
3-1	виставляється здобувачу, який не досконало володіє навчальним матеріалом і викладає його основний зміст нелогічно під час усних

	виступів, без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; не зробив презентацію відповідно вимогам. Виставляється за часткове висвітлення змісту теми курсової роботи, у тексті якої простежується нерозуміння основних положень проблематики, що розглядається. Здобувач не може дати ґрунтовної відповіді на запитання
0	виставляється здобувачу, який не виконав курсову роботу або у разі виявлення у його роботі високого відсотку плагіату

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену у вигляді онлайн-тестування. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40 (40 тестів x 1 бал за правильну відповідь). Час виконання – до 80 хвилин. Оцінювання здійснюється відповідно до шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Алексеєва Т. І. Дистанційний курс «Міжнародні відносини та світова політика». URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1>
2. Алексеєва Т. І., Гончарук К. О. Міжнародні відносини між країнами Люблінського трикутника – новий формат співпраці крізь призму історичного минулого. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. Випуск № 2 (119). 2021. С. 11-14. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/2_2021/4.pdf.
3. Алексеєва Т. І. Еволюція міграційних процесів крізь призму теорії міжнародних відносин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 24. Ч. 1. С. 10-13. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/25407>
4. Алексеєва Т. І. Міжнародні організації: сучасні пріоритети та нові виклики в системі міжнародної інформаційної безпеки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Вип. 34. 2020. С. 9-13. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/34_2020ua/3.pdf
5. Алексеєва Т. І. Роль міжнародних організацій у трансформації системи економічної безпеки держави. Міжнародні економічні відносини та національна економічна діяльність: сучасний стан, проблеми та тенденції розвитку : колективна монографія / кол. авторів. Полтава: ПП «Астроя», 2021. С. 46-52.
6. Алексеєва Т. І. Загрози та пріоритети впливу глобалізаційних процесів на фінансовий

стан України: колективна монографія / за наук. ред. к.е.н., проф. Квасній Л. Г., к.е.н., доц. Татомир І. Л. Трускавець : Посвіт, 2020. С. 295-304. URL: <https://mauptruskavets.in.ua/vydannya-institutu/monografiyi/osoblyvosti-sotsialno-ekonomichnogo-postupu-natsionalnoyi-ekonomiky-v-umovah-informatsijno-tehnologichnyh-vyklykiv/>

7. Алексієвець М. Зовнішня політика України: від багатовекторності до безальтернативності. Україна–Європа–Світ. *Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини*. Вип. 17: 25-й річниці Незалежності України присвячено. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. С. 34–49.

8. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець ХІХ – друга третина ХХ ст.): Навч. посіб. Київ: «Либідь», 2010.

9. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017.156 с.

10. Міжнародні відносини та світова політика : підручник / кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський ; за ред. В. А. Манжоли. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. 863 с.

11. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.

12. Основи теорії міжнародних відносин : Навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 244 с.

13. Міжнародна інформація: терміни і коментарі: навч. посіб. / Є. А. Макаренко [та ін.]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К: Центр вільної преси, 2016. 518 с.

14. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. Х.: Право, 2016. 540 с.

15. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець та ін.]. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. 240 с.

16. Примаков Е.М. Близький Схід на сцені і за лаштунками: Навч. посіб. Київ: Право, 2016. 340 с.

17. Alekseeva T., Burmaka T., Myronyuk M., Kulykovska D. Cybersecurity as an innovative influence factor on international relations. Science and innovation: materials of the international scientific-practical conference, с. Steyr, Austria, 30.05.2019 у. Р. 28-31. URL: <http://conferencii.com/files/archive/2019-05.pdf>

18. Киридон А. М., Аладіна О., Гусейнова О. Латинська Америка в сучасному світі: основні тенденції розвитку. К.: *Науковий вісник НАУ*. Т.1. № 1 (2010) С. 142-148.

19. Близький Схід і Північна Африка як сфера інтересів України : аналіт. доп. / за ред. О. В. Литвиненка. Київ : НІСД, 2020. 85 с.

20. Іржавська А.П., Терещенко Т.В. Актуальні аспекти історії країн Латинської Америки (ХVII – початок ХХІ ст.) : навчально-методичний посібник / А. П. Іржавська, Т. В. Терещенко. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2015. 140 с.

21. Манаєнко І., Бурій Є, Іванова Д. США та Канада: тенденції економічного розвитку і партнерства. *Економіка та суспільство*. № 26. 2021.

22. Артемчук Д.В., Конопка Н.О. Співробітництво США та Канади в сфері безпеки і оборони на сучасному етапі. Наукові записки студентів та аспірантів. Серія «Міжнародні відносини». 2020. No 5. С. 278–287. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/8291/1/32.pdf>

23. Договір між Сполученими Штатами Америки, Сполученими Штатами Мексики та Канадою про торгівельне співробітництво. URL: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement/agreement-between>

Допоміжна література

24. Закон України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. Ст. 527.

25. Доктрина інформаційної безпеки України. URL: <https://mkip.gov.ua/ru/documents/100.html> (дата звернення: 17.08.2022).
26. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки): Навч. посіб. К.:Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с.
27. Міжнародні відносини та світова політика : Навчально-методичний комплекс дисципліни для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» спеціалізації «Міжнародні відносини та регіональні студії»/ «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»; укладачі: Лиман С. І., Шамраєва В. М. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 47 с.
28. Основи теорії міжнародних відносин: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 244 с.
29. Павлюк В. В. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1918-1945) : підручник для студентів. Львів: ЛА «Піраміда», 2010. 284 с.
30. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І.Рогача. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. 616с.
31. Кучик О. С. Зовнішня політика України: навчальний посібник. К.: Знання, 2010. 334 с.
32. Міжнародні відносини та світова політика: Підручник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. 863 с.
33. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): Підручник. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с.
34. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.
35. Шергін С.О. Південно-Східна Азія та країни-члени АСЕАН у контексті національних інтересів України / С.О. Шергін // Геополітичні трансформації в Євразії: погляди з Києва і Сеула: [монографія]. К.: Демід, 2008. 400 с.
36. Wilkinson P. International Relations: A Very Short Introduction. Oxford University Press, 2007. 144 p.
37. Aleksieieva Tetiana, Tolsta Marharyta. Crisis face of migration: new challenges for european countries. *Three Seas Economic Journal*. Vol. 1, No. 4, 2020. P. 9-12. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/threeseas/article/view/965>

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

38. Історія сучасного світу : соціально-політична історія. XV- початку XXI століть : навч. посіб. URL: [http:// library.udpu.org.ua/library.../6istorichninauki.pdf](http://library.udpu.org.ua/library.../6istorichninauki.pdf)
39. Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України. URL: <http://www.iweir.org.ua>
40. Інститут Євро-Атлантичного співробітництва. URL: <http://www.ieac.org.ua>
41. Шпакович О. Місце міжнародних організацій у сучасній системі міжнародних відносин. *Право України*. 2010. № 12. С. 186–192. URL: <http://catalog.uccu.org.ua/opacunicode/index.php?url=/auteurs/view/75290/source:default>.
42. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. URL : <http://www.uceps.org>.
43. Український центр політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua>.
44. Лісабонський договір: роз'яснення. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL: <http://eu.prostir.ua/library/238201.html>
45. Міжнародний форум культурної дипломатії. URL: <https://ui.org.ua/mizhnarodnyj-forum-kulturnoyi-dyplomatiyi/>
46. Асоціація держав Південно-Східної Азії. URL: <http://www.asean.org/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборonoю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в письмовій або тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародні відносини та світова політика», режим доступу: URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2516&notifyeditingon=1>